Library of the
PACIFIC UNITARIAN SCHOOL
FOR THE MINISTRY
Berkeley, California

XXXIX. évf. Cluj-Kolozsvár, 1929. Április 4. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapitotta: Dr. BÓROS GYÖRGY.

Föl a nagy ünnepre!

Föl a ti kicsiny Sionotok hegyére! Föl a nagy templomba, melyet az ősök emléke szentel naggyá, széppé, legszebbé a föld szinén minden hasonlók között. Itt, ahol egykor a kis gyermek látta, szőtte ábrándos álmait. Itt, ahol ő először pillantotta meg a megszentelt korona alá fölemelkedő papot, itt van valami, ami sehol sem található csak itt, az égi Atya szent szine előtt.

Még csak a nyolcadik nap azóta, midőn a Mester lába elébe szórták a pálmaágat s a tavaszi virágot. Még a fülébe cseng a papi fejedelmeknek a hozsánna, de mennyivel tulharsogja azt a feszitsd meg! Az örömkönnyeket lemossa az arcról a bánat könnye, de együtt haladnak tovább a néppel, ki a husvéti reggeltől várja a vigasztalást. Nem csalódik, aki hiszen és várakozik.

Minden tél után tavasz következik. Tegnap együtt énekeltük: szomoru az én lelkem mind halálig, ma már azt kérdezzük: hol van halál a te diadalmad, hol van koporsó a te fullánkod. Él az Isten fenn az égben, ő segit s mindig segélni fog.

Fiaim legyetek készen, induljunk föl a nagy ünnepre. S im a pap már lépdel szép csöndesen. Palástját lengeti a szél, homlokát boritja a gond. Az ő lelke átszáguld a mult sok bus nagy péntekén és keresi nekünk a husvéti öröm biztató szavait. Jöjjetek, kövessük lépteit. Olyan megható, midőn a nyáj együtt halad a pásztorával! Olyan megáldó és fölmagasztaló, midőn a kicsinyek fejére ráadja az örökélet eledelét és italát.

Föltámadott az uj nap. Ránk mosolyog az égi Atya és gyönyörködve szemléli, hogy a hivek követik és hallgatják az ő szolgáját! Jöjjetek, siessünk a szent hajlékba, Istenünk szine elébe. Ki szólit és hiv.

A főpásztor.

Unitarian school for the ministry
Berkeley
America California

TŰZHELY MELLETT

Az élet keresztjén.

. . . Anyag voltam, anyag vagyok,
Anyag leszek, ha meghalok . . .
Ami örök, anyag minden
E világon — más semmi sem.
Élet-halál? — csak tünemény,
Mint a velünk játszó remény
S a szivárvány ég kárpitján,
Vak sötétség bus éjszakán!
Hát a természeti Erő? —
Mozgást, életet hoz elő,
Nyilvánulásai vannak —
Csak *más neve* az anyagnak.
Belőlünk is, mi megmarad,
Elemekké, atomokká, parányokká váló anyag.
Ember-anyag? — több, mint elég
Arra is, hogy egymást egyék
Golgotai keresztfákon —
S Elszász-Lotharingiákon!! . . .
Ha mindezt s igy tudtam volna:
Nekem hiába papolna,
Akár a római Pápa,
Én is . . . pogány lennék már ma,
Inkább, mint fonnyadt keresztény,
Csüngve *az élet keresztjén!* . . .
De csitt! Agyam áriája!! . . .
Van szivemnek szebb nótája! —
Rá hallgatok . . . azt dobogja:
Ott a Mester lobogója! —
Légy hiv Hozzá mindhalálig,
*Kiséred** föl a keresztfáig!
Mert, ki addig *haladhatott*,*
Ha meghal is — föltámad — ott!

Ferenczy Mózes.

* Jó tettekben.

Hit, remény, szeretet.

A hit.

Hit nélkül olyan a lélek, mint a világitás nélküli hajlék, örökös sötétség lappang benne, mig a hittel megáldott lélek hasonlatos a napsütéses, virágos réthez.

Milyen boldogság élvezni a napsugár melegét s milyen öröm élvezni a hit áldásait.

A hitnélküli ember ugy bukdácsol az életen át, mint aki sötét szobába téved és minduntalan beleütődik az utjába levő butorokba. De kinek szive hittel van tele, annak utja lobogó fáklyákkal van megvilágitva.

Bármi rossz éri életében nem törik össze a csapás sulya alatt, mert Istenben vetett hite megvigasztalja, felemeli. Bátor lélekkel kiállja a próbát, mig a kishitü összeroppan és átkozza a sorsot. Kinek hite erős, az a szenvedésekben megtisztul, megnemesül és lelkét a nagy szenvedő — Jézus Krisztus — felé forditja, példájából meritve erőt, kitartást.

Ápoljuk tehát lelkünkben a hit felemelő érzését és adjunk ott helyet a *reménynek* is, mely a hittel telt léleknek egyik legerősebb támasza.

A remény.

Nemcsak legerősebb támasza, hanem valóban ikertestvére. Remény nélkül az élet sivár volna, mert ha minden elvész és rombadől is, a remény birtokában még mindig elég gazdagok vagyunk.

Kit ne tartott volna éberen a *remény* egy kedves, betege ágya mellett? Birta az éjjelezést, ápolást, fáradságot, mert reménye volt, hogy betegét megmenti. Ha már előre látja a véget, hatalmába keritette volna a csüggedés ugy, hogy kötelességének nem tudott volna eleget tenni.

Elvesztjük vagyonunkat. Egy hosszu élet becsületes, fáradságos munkáját rövid idő alatt tüz, vagy más elemi csapás, esetleg egy világfelfordulás rövid idő alatt semmivé teszi.

Mi őriz meg ilyenkor a kétségbeeséstől? Mi ad erőt? *A remény!*

A remény, hogy Isten csak próbára tett, de el nem hagy. E remény uj erőt ad, hogy ujra elől kezdjük a munkát.

Levert sárfészke helyett, nem épit-e a kis fecske is uj hajlékot?

Beteg vagy, állapotod napról-napra sulyosbodik, de Isten lelkedbe plántálta a *reményt* s te bizol felgyógyulásodban. Remény nélkül még a gyógyulás is nehezebben megy.

Veszendőbe menni látsz egy lelket, romlásába rohanni embertársadat, mindenki elparentálja, de te felé nyujtod kezedet, mert *reméled*, hogy még nem késő és megállitod zuhanásában. Reményed csodát müvel, erőt ad feladatodhoz.

Tehát a hit fenséges ereje mellett, a remény áldásai is nagyok!

Hátha még a *hit* és *remény* mellett a szeretet is lakója szivednek!

Ugy e hármas adomány birtokában nagyszerü dolgokat müvelhetsz.

A szeretet.

Nem is lehet a hit és reményről beszélni anélkül, hogy azonnal eszünkbe ne jusson a szeretet, mely olyan hatalmas mozgató erő, hogy az emberiséget folytonosan nagy nemes cselekedetek véghezvitelére ösztönzi.

Milyen fenséges nagy erő van pl. a *hazaszeretetben*, mely csodás, legendás hősöket és martirokat egyaránt, adott a világnak.

Az *anyai szeretetről* pedig beszélni nem lehet mély megindulás nélkül, hiszen az anya minden áldozatra kész gyermekeiért és akkor legboldogabb, ha értök áldozhat.

A *testvéri szeretet* is boldogsággal, melegséggel tölti el a szivet és nincs elszomoritóbb, mint az olyan hajlék, hol a testvérek szeretet helyett örökké civakodnak és irigykednek egymásra.

A *felebaráti szeretet* nélkül is sivár volna az emberi társadalom, mert ez a szeretet mozgatja meg és serkenti jótékonyságra a gazdagabbakat. E szeretet nélkül nem müködne annyi áldásos jótékony egyesület, hanem az emberek önzően csak maguknak élnének.

Végül a *hitvesi szeretet* az, mely az otthon békéjét alapozza.

Csak az ilyen békés és boldog otthonról mondható el:

„Künn borul bár a magasban,
Itt örökké csillagos van".

Gál Lajosné.

---

*Az ősök tisztelete a temetőben.**

A müvészetek hazájának: Olaszországnak müvészi szobrokkal, plakettekkel és kerti diszitésekkel teli s a nagy lelki nyugalom elővarázsolására oly nagy hatással biró temetőkről nem akarunk e helyen szólani. De szükségesnek tartottuk megemliteni, mivel ott a legkisebb falu temetője is a család régi tagjainak szépséges, boldog nyughelye. Nem akarunk a török temetők cyprus-erdejéről sem bővebben beszélni, de a keleti lélek a turbános sirokon a madarak itatására kis márvány-tányérkákat faragtat, hogy a természet dalosai állandóan zengjék az élők dicséretét a holtakkal szemben.

Egy szlavoniai kis magyar falu temetőjében is megfordultam a nyáron és a lelkem örvendett, amikor a jellegzetesen magyar fejfákon a magyar hantok alatt nyugvók neveit olvasgattam. A temető gondozott keresztutai mellett a szépen gondozott sirok virágos ágyakként sorakoztak.

Erdélyben járva, gondoltam Kolozsvár gyönyörü temetőjére, ahova a vigasztváró lelkek imádkozni járnak, de láttam rendezetlen, dudvával, bozóttal benőtt temetőket is. A vasut mentén is gyakran láthatni a hegyoldalokon a teljesen gondozatlan, össze-vissza helyezett sirokkal disztelenkedő temetőket.

---

* A felvetett inditvány ép most tavasz elején igen időszerü. Ültessük be sirjainkat virágokkal.

Régen gondolkoztam, hogy mi lehet az oka, hogy a rendszerető, tiszta magyar asszonyok az ő virágos kertjük mellett a szülők sirjáról annyira megfeledkeznek?

Gondolkoztam azon is, hogy annyi világot látott pap, oly sok felé járó intelligens falusi embereink és asszonyaink, mi okból nem törődnek a falusi temetők keresztutai berendezésével, tisztántartásával és az ősöknek a temető-kultuszban jelentkező tiszteletével? Nem találtam megfelelő, kielégitő válaszra.

Most a nyáron utazgatásom közben egy sirt is láttam és eszembe jutott a temetésnek Szabó Dezső: „Az elsodort falu" c. regényében olvasható, izléstelen, torz leirása s felötlött az a hosszu évekre visszanyuló küzdelem is, amit az egyházak a „torozás" durva kinövései ellen folytatnak.

E sokféle gondolatból szürtem le azt, hogy az egyházak a mai ember lelkivilágának szebbé tevésére általános jellegü propadandát kellene, hogy kezdjenek, hogy a faluk és egyházak temetői szépen kitervelt, keskeny utakkal szabályosan tagoltassanak, beosztassanak és a temetkezések alkalmával a hantolások egyforma hosszuságban történjenek s a fejfák és sirkövek a magyar ember rendszerető izlésére egyezően állittassanak fel.

Az ősök és az elvesztett gyermekek feletti fájdalom a torozás tombolása helyett olvadjon át a temetők virágos kertjévé.

Ez a magyar lélek lágyságának, nemességének és tisztaságának — durvaságtól mentesen — gyönyörüséges megnyilvánulása lenne!

Unitáriusok, induljunk neki ennek a szép munkának.

Unitárius napok.

„Unitárius napok" cimen több napra terjedő előadássorozatot készit elő az „Unitárius Lelkészkör" az egyházi főhatóság és Nőkszövetsége támogatásával május utolsó és junius első napjaira Marosvásárhelyt.

Célunk az, hogy a székely főváros falai között és kulturált légkörében bizonyságot tegyünk a magunkban való bizalomról s a hitünkben és eszméinkben rejlő igazság rendithetetlen erejéről.

Egyházi és világi embereink legjobbjai közül számosan vonulnak fel, hogy az unitárius gondolkozás erejét a lehető tisztán és erőteljesen kifejezésre juttassák. Elméleti és gyakorlati irányu kérdéseknek egész sora kerül megvitatásra, melyeknek mindenike érdekelheti és kell, hogy érdekelje az egyházi és világi embereket, férfiakat és nőket. Nemcsak arról lesz szó, hogy a mai világban mit vár az egyház az unitárius férfitől és nőtől, hanem arról is, hogy mit adhatunk és kell adjunk mi az unitárius gondolkozás mélyitésére, erősitésére, öntudatositására, kik akár mint hivatalosak, akár mint választottak elől kell járjunk.

Előadásainkban reá akarunk mutatni félreérthetetlenül arra, hogy Jézusnak az eszméi legtisztábban az unitárius hitfelfogásban

élnek. Meg akarjuk világositani azt a szerepet, melyet a hitujitás korszakalkotó munkájában és természetes fejlődésében, elsősorban Erdély reformációjában, az unitárius gondolkozás betöltött. Fel akarjuk tárni, hogy az unitárius hitfelfogás és filozofiai gondolkozás minő viszonyban állanak egymással. Gondolunk a népnevelés helyes irányainak a megtalálására, az ifjusággal foglalkozás fontos követelményeire s általában népünk szellemi táplálására. Biztató és többre serkentő képet akarunk adni az unitarismus mai világhelyzetéről. Szeretnők hallani, hogy a mai körülmények között a világi ember szerint mit vár az egyház s általában a vallásos gondolkozás haladó iránya azoktól, kikre létét és kormányzását bizta s viszont a világi ember miként jöhet az egyházi elem támogatására, hogy az egyházi és világi emberek munkája összhangzó legyen az egyházban. Szeretnénk uj erőt, lendületet adni annak a törekvésnek, mely a nők szerepére és hivatására vonatkozik az egyházban, nem felejtve, hogy a nők egyházias munkája közöttünk először az unitárius egyházban indult meg.

Az „unitárius napok" e vázlatos célkitüzéseit szolgálják a prédikációk és egyéb megnyilatkozások is, melyeknek nem csupán az a célja, hogy nagyobb közönségnek uj prédikátorokat mutasson be, hanem hogy a prédikációban is a vallásos gondolkozás erejét, tisztaságát, magasabb szellemét juttassa kifejezésre. Szóval, szólni akarunk nem csupán a belső emberekhez, nem csupán a vezetésre hivott világiakhoz, hanem szólni akarunk az unitárius egyház nagyobb tömegéhez s azokhoz is, akik az unitárius egyházon kivül állanak, de a tisztult, kerülő utak nélküli, természetes vallásos gondolkozás érdekli őket, mert éhezik és szomjuhozzák az igazságot.

Szeretnők tehát, ha unitárius egyházi és világi embereink, férfiak és nők egyaránt, olyan érdeklődést mutatnának az „unitárius napok" iránt, ami már magában véve is uj vérkeringést, felfrissülést jelent egyházunkban. S ami cáfolhatatlan erővel fogja hirdetni, hogy akik biznak magukban s az általuk képviselt eszme igazságában, azok lehetnek számban kevesen, de mindig erősek maradnak az igazság küzdelmében s az ehhez füződő igéretek valósulásában. Kevés erejük nagy megfeszitésével kitartóan dolgoznak és csüggesztő körülmények között sem lankadnak; futnak és nem fáradnak el; erejük időről-időre megujul s a lelkükben égő isteni szikra lángolásától hevitve, világolni akarnak sokaknak, mint a hegyen épitett város.

Unitárius egyházunk fiai és leányai! Készüljünk nagy számban, teljes buzgósággal, unitárius egyházunk becsületére váló érdeklődéssel a marosvásárhelyi „unitárius napok"-ra! **Kovács Lajos.**

A kolozsvári Leány-klub szépen sikerült ünnepély keretében husvéti tojást és cukorkákat osztott ki, mintegy ötven gyermeknek nagyszombaton d. u. 4 órakor. A szépen müködő egyesületnek áldozatkész tagjai igaz örömet találtak a kicsinyek ujjongásában.

NŐK VILÁGA.

A segesvári nőkszövetsége

munkásságát tovább folytatva a mult évben 3 tea-estélyt rendezett' márciusban, áprilisben és szeptemberben.

A két előbbin felolvasással, szavalattal és énekszámmal müködtek közre az Ifjusági Egylet tagjai; a harmadik tea-estélyen szindarabot adtak elő és azután tánc volt.

Ugy erkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerültek. Tombola tárgyakat és tésztát lelkes tagtársnőink adományoztak, amellyel nagyban hozzájárultak az anyagi sikerhez, amit ezuton is hálásan köszönünk. A tiszta jövedelem 4120 leu, melyet templom-alapra helyeztünk el.

Karácsonyfaünnepélyt is rendeztünk, 64 iskolás gyermek részesült ajándékba, ami ruhácska, nadrág és bluznak való volt és ezenkivül 90 csomagot készittettünk cukorka, alma és tészta tartalommal, amiből az iskolásokon kivül vendégek is kaptak, egy szegény asszonyt 200 leu segélyben részesitettünk. Ezen ajándékokat kéregetésből gyüjtöttük, mintegy 6000 leu értékben.

N. Kelemen Jenőné, elnök.

IV.

Titkári jelentés.

M. t. Közgyülés!

A kolozsvári D. F. egyleti Nőkszövetsége Választmányának 1927. nov.-től 1928. nov.-ig terjedő munkásságáról a következőkben számolok be: 1927. nov. 14-től kezdődőleg 6 értékes és tanulsagos kulturestélyt rendezett. Előadók voltak: Dr. Szász Ferenc, Dr. Gál Kelemen, Dr. Pataky Jenő, Dr. Kristóf György, Dr. Gyergyai Árpád, Dr. Veress Ferenc. Fogadják az elismert nevü előadók ez alkalomból is a Választmány hálás köszönetét. E nivós előadások rendezésének gondolata Dr. Boross Györgyné Őméltósága érdeme, kinek invenciója kifogyhatatlan.

Decemberben szép és meleg karácsonyfa-ünnepet tartott a Nőkszövetsége. A tagok lelkes buzgósága 21.030 leut gyüjtött össze, melyből pénzsegélyt: 4900 leut, meleg ruhanemüt és édességet 15.619 leu értékben osztott ki iskolás szegény gyermekeinknek. Édességet minden ottlévő gyermek kapott. A Leányotthon arra rászorult növendékeinek ruhának valót, cipőt, fehérnemüvásznat ajándékozott.

A karácsonyfa-ünnepet Dr. Boros György szép imája vezette be, mely után elemi iskolás gyermekeink kedves kis szindarab előadásával, szavalatokkal kedveskedtek a nagyszámban megjelent szülőknek. A betanitás nehéz munkáját Péter Rózsa tanitónő elismerésre méltó buzgalommal végezte. A „Leányifjusági egylet" sajátmaga készitett csinos játékokkal járult hozzá az ajándékokhoz, miért is fogadják a választmány meleg köszönetét. A nagy fáradságot igénylő karácsonyi előkészitő munkálat vezetését Csifó Salamonné alelnök nagy odaadással végezte.

1927 december és 1928 jan., febr., ápr. hónapokban igen szépen sikerült kötőkékre hozott össze nagy közönséget a Választmány. Mindenik kötőke szép és élvezetes müsorral lepte meg a hallgatóságot.

A márciusra tervezett kötőke Ferencz József nagy püspökünk halála és e szomoru alkalomból következett gyász miatt elmaradt. A nőkszövetsége 1928 febr. 20-án rendkivüli gyülést tartott. Jegyzőkönyvében örökitette meg szeretett főpásztora feledhetetlen emlékét s a „Ferencz József"-emlékalapra 3000 leut adományozott. A gyászgyülésről a Választmány testületileg ment és fejezte ki mélységes részvétét a püspöki család előtt s a nagy halott ravatalára virágot helyezett. A temetésen 30 tagu küldöttséggel vett részt. Gyászának külső jeléül 6 hétig felolvasást, összejövetelt nem rendezett s a tagok sötét ruhában jártak.

A Nőkszövetsége a segélyezések által nagyon megapadt pénztárát gyarapitani akarván Dr. Hintz Györgyné javaslatára a választmányi tagok szép kézimunkákat készitettek, melyeket alkalomadtán értékesiteni fognak. Juniusban ismét rendkivüli gyülést tartott a választmány, melynek keretébe elhatározta, hogy üdvözli az ujonnan választott főpásztort: főtisztelendő Dr. Boros Györgyöt és felesége Őméltóságát.

A választmány a gyülésből testületileg vonult fel a püspök ur lakására, hol Csifó Salamonné alelnök szép beszéddel üdvözölte az ünnepelteket a Nőkszövetsége nevében, melyet a főpásztor meghatott, meleg szavakban köszönt meg.

Segélyezések.

Lelkes és buzgó pénztárosunk László Gyuláné naplójából vett adatokkal világitom meg a Nőkszövetsége ezirányban teljesitett munkásságát. Kamatnélküli kölcsönnel segitett 2 izben: 2000 és 1500 leu összegben.

Segélyezett egy szegény családot 1000 leuval, egy szegény asszonyt 825 leuval, egy nyomorék leányt kórházban gyógyittatott, kiért 1801 leut fizetett.

Az unitárius elemi leányiskola szegény tanulóinak tanszerekre adott 1160 leut.

Egy elaggott, magával tehetetlen asszonynak élelmezéséhez hozzájárult 1420 leuval. Ugyancsak az illetőnek 22 választmányi

tag sajátjából járul havonta a kosztpénzéhez, mely idáig 9380 leut tesz ki.

Egy másik beteg unitárius leányt havonta 200 leuval segit a nőkszövetsége, mely idáig 1400 leura ment Itt meg kell emlitenem, hogy egyik melegszivü választmányi tag Guráth Béláné a maga részéről szintén 1400 leuval járult hozzá az utóbbi segélyezéshez.

A Nőszövetség a Leányotthon egy növendékének fizette egész évi konviktusi diját 7250 leut. A leányotthoni betegszoba részére fölszerelési tárgyakra adományozott 14.000 leut és pedig a főtanács alkalmával rendezett toroczkői esték tiszta jövedelmét. Ez estélyek nagy sikere és rendezése Dr. Mikó Lőrincné alelnök és Dr. Borbély Istvánné külön érdeme, kik mellett a választmány is lelkesen buzgolkodott. St. Johnné 50 dollár ajándékából és az Ewans pár 18.000 leu ajándékából 25 drb. éjjeliszekrényt és négy ágyat vett a betegszoba részére, 10.000 leut, mint alapot az Ewans pár nevére tett.

Csifó Salamonné javaslatára a vidéki nőszövetségeket is felkérte a választmány, hogy járuljanak hozzá a leányotthoni betegszoba fölszereléséhez, mely felhivásnak az eredményét a vidékről szóló jelentésemben közlöm.

Látogatások.

A Nőszövetség tagjai a szegények, segélyre szoruló betegek és elemi iskolás gyermekek számbavétele céljából, maguk között beosztva látogatták a hiveket.

Végül köszönetét fejezi ki a Nőkszövetsége e helyről is Br. Diószeghy Erzsébetnek 1928 márciustól juniusig terjedő jegyzői tevékenységeért, mellyel lendületet adott a választmány vidékre is kiható munkájának.

Ezekben kivántam beszámolni választmányunk nevében a m. t. Közgyülésnek.

Ürmösi Károlyné, főtitkár.

Egyről-másról.

Lelkészi könyvtár. Persze ez is Amerikában történt. Mozgalom indult meg, hogy minden egyházközség adjon évi 50 dollárt a papjának, amelyből theologiai szakmunkákat vásároljon. 50 dollár a mi pénzünkben körülbelül 8500 leunak felel meg s könyvekre bizony kevés lelkész áldozhat ennyit évente. Épen ezért tartották az amerikaiak szükségesnek, hogy ha már a papnak nincs pénze könyveket vásárolni, legalább az ekklézsia vegyen könyveket. Azt mondották, az az ötven dollár busásan visszafizetődik nekünk, mert a papunk fentarthatja az érintkezést a szellemi világ haladásával s amit tanul, arra megtanit minket is. Milyen okos megjegyzés. Nálunk is lehetnek papok, akik egy idő után már ha nem is unalmassá, de mindenesetre igen megszokottá válnak, mert könyveket venni nincs pénzük s ujabb ismereteket nem szerezhetnek. Ha Amerikában, ahol

minden városban és minden faluban van vagy állami, vagy magán kölcsönkönyvtár, szükségesnek tartották ezt a mozgalmat, mennyivel inkább szükséges lenne az nálunk, ahol kölcsönkönyvtár csak nagyvárosokban akad s ott is csak szépirodalmi könyveket lehet találni. Megcsinálni sem olyan tul nehéz. Igaz, hogy szegények vagyunk, de nálunk nem is lenne szükség 8500 leura, elég lenne annak egytizede is, vagyis 850 leu. A könyvek persze, nem a lelkész magántulajdona lennének, hanem az eklézsia könyvtárát gyarapitanák s lassanként kifejlődnék egy theologiailag is tartalmas parokiális könyvtár. S erre igazán nagy szükség lenne. Manapság csupa magyar kötelességből megveszünk mindenféle könyvet, verset, prózát, értékest és értéktelent egyaránt, csak theologiai munkákat nem vásárolunk vagy legalább is nem oly mértékben, amint arra szükség lenne. Ennek az eredménye aztán az, hogy theologiai iróink kétszer is meggondolják, mielőtt egy könyvet kiadnának, mert hiszen egészen biztosan rá fognak fizetni. Ez a szomoru tény viszont ujabb következményt von maga után, azt t. i., hogy az irodalom minden mezején érdeklődés látható, csak a theologiai irodalommal szemben közömbös majdnem mindenki. Pedig theologiai irodalom nélkül a vallásos érzés hamar kitermeli önmagát s Istenhez segitő gondolatok helyett, csak frázisokat, közhelyeket ad. Ez a mozgalom tehát egyszerre segitene lelkészeink önmüvelésének égetően fontos problémáján s a theologiai irodalom fellenditésén is. Érdemes gondolkozni róla!

* * *

Hires emberek maradjanak otthon. Forddal, az autókirállyal esett meg az alábbi kis történet. Ford és Edison, a gramafon, villanyvilágitást stb. feltalálója, tudvalevőleg nagyon jó barátok. Egy alkalommal együtt mentek ki egy kis sétaautózásra, velük volt egy közös barátjuk, Mr. Buorroughs is. Alkonyodott már s megakarták gyujtani az autó lámpáit, de akkor vették észre, hogy a világitó körték rosszak. Megállottak hát egy kis városkában s Ford bement egy gépüzletbe villanykörtét venni. Amig a kereskedő kiszolgálta, Mr. Ford beszélgetésbe elegyedett vele s azt mondja neki: Talán érdekelni fogja, hogy Edison, aki a villanyvilágitást feltalálta, kint van az autóban. A kereskedő ránéz, kissé hitetlenül s csak ennyit mond: „Igazán?“ Mikor a körtét már becsavarták, Ford észreveszi, hogy egyik kerékgummi kilyukadt. Visszamegy hát az üzletbe s vásárol egy ujat. Közben ismét beszédbe elegyedik a kereskedővel s azt mondja: „Talán az is érdekelni fogja, hogy én vagyok Ford Henrik, aki ezt az autót feltalálta“. A kereskedő most már egy szót se szólt, kivitte a gummit, hogy segitsen feltenni. Közben az autó ablakán kihajol Mr. Buorroughs s kedélyesen jó estét kiván a kereskedőnek. Tudni kell, hogy Mr. Buorroughs hires volt szép nagy szakálláról, mely egészen a melléig ért le. A kereskedő felnéz s egészen méregbe jöve, reákiabál: „Hallja az ur, ha maga most meg

azt akarja elhitetni, hogy maga a Mikulás, én ugy vágom főbe magát ezzel a csavarszoritóval, hogy mindjárt karácsonyfa lesz magából. Nézze meg az ember! Azt hiszik, hogy amiért vidéki vagyok, mindent ellehet hitetni velem?

* * *

Aki a saját temetésén prédikált. Ez a különös szónoklat Morrill G. L. lelkész San Diego, California találmánya. Egész életében meglehetősen különc ember volt, aki kitünő szónok is lévén, eredeti ötleteivel óriási hallgatóságokat tudott összehozni és lebilincselni. Temetésére nagy tömeg gyült össze, s sok paptársa is, hogy a végtisztességet megadják elhunyt kollégájuknak. Morrill lelkész végrendeletének végrehajtója, egy ügyvéd, gramofont állitott fel a sir mellett, s egy hangerősitő tölcsér segitségével az egész gyászoló közönségtől jól kivehetően, egyszercsak megszólalt — a gramofon, azaz Morrill lelkész maga. A gyászbeszédet pár héttel halála előtt mondotta a gramofonba a lelkész s az életének egyik legsikerültebb órációja volt. Mindenesetre különös ötlet s ha az okát kutatnók, talán egy kis hiuságot is fedezhetnénk fel. Igy bizonyára fönn fog maradni a neve, legalább is addig, amig a nagyközönség csak a különösséget és szokatlanság iránt érdeklődik.

Egyleti élet és munkásság.

A homoródmenti D. F. E. Ifjusági Köreinek téli konferenciája a sz.-kereszturihoz hasonló sikerrel folyt le H.-szentmártonban március 13., 14. és 15. napjain. 15 községből (Abásfalva, Gyepes, H.-Almás, -jánosfalva, -karácsonyfalva, -szt.-Márton, -szt.-Pál, -szt.-Péter, -ujfalu, Keményfalva, Kénos, Lókod, Recsenyéd, Vargyas, Városfalva) mintegy 230—250-en vettek részt az előadásokon, amelyeket Zoltán Sándor (egészségtan és vallás), Balázs Ferenc (lélektan és ismeretterjesztés), Pálffi Ákos (gazdaságtan), Haas Rudolf udvarhelyi festőmüvész tanár (népmüvészet), Bedő Albert ig.-tanitó (ismeretterjesztő), Dobai István (barátság, házasság) és Ürmösi József (szövetkezés) tartottak. A reggeli istentiszteleteket Zoltán S., Báró József és Ürmösi J. tartották. Különös érdekessége volt a gyüléseknek a sok vetitett kép, amelyekkel Balázs F. az ifjakat az egész világon végigvezette és a rádió-bemutató. Nagy lelkesedést váltott ki György József (Lókod) saját versei fölolvasásával. Az ifjak nyomban el is határozták, hogy Uj Vadrózsák cimen időszaki folyóiratot adnak ki, amelyben saját dolgozataikat közlik. Az iratterjesztésnek ezt a módját eszelték ki, hogy az egyes községekbeli ifj. egyletek négy füzet eladása után az ötödiket a saját javukra adják el, vagy megtartják. A nyárára körzetenkénti Ifjusági Napok tartását határozták el s azt is, hogy május első vasárnapján, kedvezőtlen idő esetén pedig az ezután következő vasárnap, a h.-almási barlanghoz nagyszabásu kirándulást rendeznek, amelyen vendégeket is szivesen látnak. A kirándulás előkészitésé-

vel Simén Domokost, a homoródi bucsu alkalmából (aug. 18) bemutatandó müsor előkészitésével pedig Vári Domokost bizták meg. A jövő munkaévben egy télelején s egy télutói konferencia tartását határozták el, még pedig, hogy a tulzsufolódást elkerü jék, a három földrajzi középpont (H.-szt.-márton, -szt.-pál és Okländ) mindegyikében.

Ifjusági nap Kobátfalván márc. 10-én, hét faluból mintegy 250 ifju résztvételével. Az istentiszteletet tartotta Ütő Lajos; előadást tartottak: Lőrinczi László (gazdasági), Nagy Lajos tanár (népmüvészeti), Nagy Lajos gazda (gazdasági) és Balázs Ferenc (ismeretterjesztő). Utána gazdag műsor, amelyen a Nyikómente 7 falujának az ifjusága szerepelt és tánc, amelyen a leányok és legények szinte egytől-egyig székely viseletben jelentek meg.

A következő Ifjusági Nap a sz.-kereszturi körzet számára ápr. 21-én Kissolymosban fog megtartódni.

A székelyudvarhelyi Dávid Ferenc-Egylet február 27-én tartotta a folyó évszakban utolsó vallásos estélyét. Ez volt az utolsó estély abban a sorozatban, melyet az egylet november hó első hetétől kezdve minden szerda este rendezett. Az estélyeket az egylet tagozatai (Nőszövetség Leányegylet, Férfiak egylete és Ifjusági Egylet) egymást felváltva rendezték. Az estélyeken történelmi, irodalmi, társadalmi kérdések, Dávid Ferenc, Brassai Sámuel (hét alkalommal), Gr. Széchenyi István, Arany, Schubert, Percelné-Kozma Flóra, Farcádi Sándor, Brunswick Teréz, Veress Pálné, Beniczky Hermin, az Uj Idők és Pásztortüz alkalmi és társadalmi költeményei jöttek sorba. Az utolsó estély programmjának befejezése után Kiss Sándor lelkész az estélyekről pontos kimutatást terjesztett elő, mely szerint összesen 16 rendes estély tartatott, (minden tagozat négy estélyt rendezett) s ezenkivül a tagozatok együttesen rendezték a szépen sikerült karácsonyfa-ünnepélyt, mely alkalommal 3000 leu fordittatott az estélyeken begyült perselypénzből szegény iskolás gyermekek ajándékozására és segélyezésére. Az estélyeken felolvastak a férfiak közül tizennégyen: Fekete B., Györfi I., Halmágyi S., Bakóczi K., Ébert A., Papp S., Csiky A., Csiky Andor, Benczédi P., Balázs A., Ütő S., Nagy F. A nők közül szintén tizennégyen: Ébertné, Bakócziné, Kiss Sándorné, Málvianszkiné, Deák Berta, Kovács Albertné, Szabó Dezsőné, Lőrinczy Béláné, Elekes Dénesné, Pap Gizike, Getző M., Györfi M., Czirják Hermin és Buna Anna tanitónőképzői tanárnők. Szavaltak a leányok közül tizenötön: Gálfi Zs., Deák B., Elekes P., Barra G., Bomhér A., Ébert H., Gálfi I., Fazakas G., Lőrinczi I., Fazakas P., Márton I., Hadnagy A., Papp G., Vas Juci; a fiuk közül: Lőrinczy G., Kiss Gy., Szabó Gy., Németh Andor. Zeneszámokat adtak elő: Csiky Andor, Ungvári János, Fodál Lajos, Szigeti Béla, Pluhár Gábor és Fodál Gábor. Énekszámokban szerepeltek: Szigeti B., Simon A., Gálfi I., Lőrinczy I. Az estélyeken a megjelentek száma 80—100 között váltakozott, ami éppen a lelkészi lakás épületében átalakitott terem befogadó képességének felel meg. Az estélyek egyházi énekkel kezdődtek s végződtek s minden alkalommal a müsor előtt a lelkész rövid bibliaolvasást tartott. Kiss Sándor lelkész beszámolójában kiemelte az estélyek bensőséges, családias és vallásos jellegét, köszönetet mondott az estélyek hüséges látogatóinak s a

közönség háláját tolmácsolta ugy a szereplőknek, mint Ébert Andrásné (Nőszöv.), Bakócziné Kilyéni Erzsébet (Leányegylet), Halmágyi Samu (Férfiak egylete) és Csiky Andor (Ifj. E.) tagozati elnököknek buzgó fáradozásaikért. Amidőn a székelyudvarhelyi D. F. E. e rövid, alig pár hónap müködésének ilyen szép eredményéről számot adunk, nem mulaszthatjuk el felemliteni Kiss Sándor lelkész fáradhatatlan munkásságát, ki az egyesületeket megalakitva, azoknak eredményes müködését irányitotta.

Egyetemes Ifjusági Konferencia. Az elmult évben oly szép sikerrel lezajlott egyetemes unitárius ifjusági konferenciát szeretnök megrendezni ez évben is. A dicsőszentmártoni ifjusági egylet szives meghivására, ez évi konferenciánkat e városban szeretnők megrendezni, mint amely fekvésénél fogva is körülbelül egyenlő távolságra fekszik Kolozsvártól és a székely vármegyéktől. Felhivjuk összes ifjusági egyleteinket, küldjenek be véleményt a konferencia idejére nézve, amennyiben szeretnők azt olyan időpontra tenni, mely leginkább megfelel a mezei vagy más munkákkal elfoglalt ifjaknak. A konferencia előkészitésével megbizott kolozsvári ifjusági egylet, a dicsőszentmártoni egylettel karöltve, meg fogja tenni az előkészületeket, hogy a konferencia a lehető legsikeresebben folyjon le. Mindössze az idő megállapitásánál kér segédkezet a többi egylettől, mert a helyi viszonyokkal csak a helyi egylet lehet ismerős. Várjuk tehát a véleményeket. Levelek Szent-Iványi Sándor, kolozsvári unitárius lelkészhez intézendők, a lelkészi hivatal cimén, lehetőleg április 15-ig bezárólag.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Főtisztelendő püspök urunk április 5-én indul Angliába, hogy ott az angol unitárius első főtanácsi gyülésen egyházunkat képviselje. Erre való tekintettel az E. K. Tanács legközelebbi gyülése április 4-én lesz.

E. K. Tanácsi gyülés. Március 25-ikén E. K. Tanácsi gyülés volt, melyen a következő határozatokat hozták:

Engedélyt adtak a homoródjánosfalvi, valamint a nagysolymosi templomjavitásokra. A tordai gimnázium épületét bérbeadták a tordai egyházközségnek 3 évre.

Az aranyostordai egyházkör jelentését elfogadva, Főtanácsnak elfogadásra ajánlták dr. Gál Miklós e. tanácsos felügyelő gondnokká való választását, valamint Bors Mihály f. ü. gondnoknak E. K. Tanácsba való jelölését ugyanez egyházhör részéről. Ugyancsak dr. Adorján Gézának köri jogtanácsossá való választását is.

Jóváhagyták a homoródszentmártoni uj orgona beszerzését s a kökösi iskola, valamint kántori lak kibővitését.

Az erzsébetvárosi filiánknak templomépitésére, illetve imaház vásárlására engedélyt adtak.

Köszönettel elfogadták a következő alapitványokat:

Zsold J. István alap, tette özv. Zsold Jánosné, M.-sáros 1000.— leu.

Ferencz József alap, tette dr. Ferencz József f. ü. gondnok, Kolozsvár 10.000.— leu, az egyházközség javára.

Guidó család, D.-szentmárton 1500.— leu.

Id. Mezey Dénes és neje, H.-jánosfalva 2000.— leu az egyházközség javára.

Mező Dénes felső és Kelemen János 320.— leu.

A kolozsvéri egyházközség Péterfi Dénes alapra eddigi befolyt gyüjtése 10.971.— leu.

A marosludasi unitárius leányegyházközség kebli tanácsa a helybeli alkalmi mükedvelők közremüködésével f. évi február hó 2-án este egyházi és kulturális célra szinielőadással egybekötött estélyt rendezett a legszebb erkölcsi és megfelelő anyagi sikerrel. Az estély megrendezése Pálffy István gyógyszerész, egyházközségi buzgó gondnok érdeme. A „Végre egy uriasszony" cimü vigjáték mükedvelő szereplői minden dicséretet megérdemelnek a nivós előadásért, mely mindvégig nemcsak derüs, de kacagó hangulatot váltott ki a nagyszámu előkelő közönségből. Pálffy Sári, Léb Jenő, Keresztes Sándor, Krausz Zoltán, Kozma Piri, Mántó Mariska, Darkó Tibor és Krausz Miksa mükedvelő szereplők a nemes célt megértve nagyban hozzájárultak játékukkal az est erkölcsi sikeréhez és szereztek maguknak dicsőséget és sok kedves gratulációt. Jól esett a közönség soraiban látni a küküllői unitárius egyházkör esperesét, egyik f. ü. gondnokát, két világi egyházi tanácsosát, két lelkészét és egy énekvezérét, akik nem tekintve a földrajzi távolságot és a szigoru téli időt, az estélyen megjelentek az unitárius érdekért. Az estélyt esperes nyitotta meg tartalmas és közvetlen szavakkal. A vidékről is megjelent unitáriusokkal együtt kialakult estélyi unitárius társaság azzal a jóleső érzéssel távozott az estélyről, hogy a rendezés fáradsága nem volt hiábavaló. Az csak természetes, hogy a tánc csak a jó hajnali órákban ért véget. (Jelenvolt).

Unitárius napok. E cimen az Unitárius Lelkészkör május 31—jun. 1. és 2. napjaira előadássorozatot készit elő, amint más helyen közölt cikkünkből is olvasható. Ebben az ügyben március hó 14-én Kolozsvárt nagyobbszabásu és mélyreható értekezlet volt a lelkészköri elnök összehivására Püspök ur őméltósága elnöklete alatt. Mindakét főgondnok, több f. ü. gondnok, tanár, lelkész és tanitó afia részvételével megállapitották az „unitárius napok" programmját és előadóit s az irányelveket, melyek az előadásokban érvényesülni fognak. Jövő számunkban a teljes programmot közölni fogjuk. Addig is felhivjuk a figyelmet e nagyobbszabásu megmozdulásra, mely már is szélesebb körben keltette fel az érdeklődést.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába február 22-től március 18-ig rendes tagsági és előfizetői dijat fizettek: Borbély N. Miklós, ifj. Zalányi Samu, dr. Borbély Béla Torda, özv. Tarcsafalvi Albertné Vargyas, Nagy Jenő Jobbágyfalva, Mezei Vilma Muzsna, Unitárius Főgimnázium Könyvtára Székelykeresztur, Sándor Gergely Brassó, Agh Ferenc Kolozsvár, ifj. Udvari György, ifj. Táncos János, Kozma Endre Magyarsáros, Deák László Nyárádszereda, Nagy Pálné Mezőbergenye, Miklós Pál Marosludas 1929-re; Ekárt Andor, Ekárt Andorné Csehétfalva, Bajka Róza, Gálfi Ferencné, Gáspár Ferencné, Gáspár Ida, Gáspár Tamásné, Geréb Mózesné, Katona Ferencné, Simon Balázsné, özv. Vass Ferencné, Török Mihályné Firtosmartonos, Csiki Lászlóné, dr. Nagy Kálmánné Marosvásárhely 1928-ra; Pap

Dániel, Dávid Ferenc Egylet Csehétfalva, Bartalis Erzsike Székelyudvarhely, Kovács Lajos Brassó, Nagy Lázár Marosvásárhely 1928—1929-re; dr. Pereki János Torda, Puhala Béla Kolozsvár, Unitárius Egyházközség Torockó, Avéd Istvánné Marosujvár, Zsigmond Mihály Nyárádgálfalva, ifj. K. Nagy Elemér Marosvásárhely 1927—1928-ra; Pál István Kolozsvár 1926—1929-re; Lakatos Ferenc Kolozsvár 1927—1929-re; özv. Silló Kálmánné Marosvásárhely 1923—1928-ra.

Alapitói dijat fizettek: Darkó Lajos Nagyajta, Puksa Endre Kolozsvár 500—500 L-t; Simor Józsefné Apahida 100 L-t.

Kolozsvár, 1929. március 18-án.

Gálfi Lőrinc,
pénztárnok.

Gyermek-világ.

Szereti a
Nagy ahoz jósága,
Aki a szenvedőt
Meglátja, megszánja.
Bűját, baját, gondját,
Terhét megismeri,
Magához fogadja,
S kenyeret szel neki.

Szereti az Isten
Azt, aki erényes,
Ki a jóért mindig
Szivvel lángol és tesz.
Akár merre járjon,
Mindenütt figyeli,
Sors le nem vághatja,
És baj sem érheti.

Szereti az Isten,
Ő mindenkit szeret;
Aki nem álnok és
Aki nem hizeleg.
Ki a boldogságot,
Nyugalmat, hirt, nevet,
Erős szorgalommal
S munkával szerzi meg.

Lőrinczi Miklós.

Tojás a palackban. Ehhez a büvésztrükkhöz szükségünk lesz egy palackra, amelynek a nyilása keskenyebb a tojásnál valamivel, amin tehát egy tojás semmiesetre sem szoritható be. Előkészület: a tojást erős ecetbe tesszük s ott hagyjuk nehány óráig, mely idő alatt a tojás héja meglágyul, de eredeti alakját megtartja. A büvészet bemutatásakor egy zsebkendőt teszünk az üvegre s az alatt a tojást szép lassan és óvatosan beszoritjuk a palack száján át. A kisérlet sikerülni fog, mert a tojás héja lágy s csak arra kell ügyelni, hogy el ne szakadjon. Mikor már a tojás lent van a palack alján, jéghideg vizet öntünk rá, aminek következtében a tojás héja ismét megkeményszik. Ha ügyesen csináljuk a kisérletet, senki sem fogja észrevenni a változást. Próbáljuk meg gyerekek.

Sz.: 303/1929. Az unitárius Püspöktől.
U. P.

Pályázat lelkészi állásra.

A marosi egyházkörben, szabédi egyházközségünkben lévő lelkészi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalom:

1. 15 hold szántó és kaszáló (tagositva).
2. 100 kalangya buza.
3. 100 véka zab (20 literes vékával).
4. 3½ véka szemes törökbuza (20 literes vékával).
5. 20 kézi napszám.
6. 20 szekér tüzifa.
7. Az egyházközség a birtokon szükséges esett a összes szántási, vetési munkát megtenni és a szalmás gabonát benordani köteles.
8. Irodai általány 300 leu.
9. E lelkészi állással jár a mezőségi szolgálat.
10. Természetbeli lakás melléképületekkel és kerttel.

Kellően felszerelt kérvények 1929 május 1-ig küldendők be Marosvásárhelyre Halmágyi János espereshez.

Kolozsvár, 1929. március 26.

Dr. Boros György sk.
püspök.

Szerkesztői üzenetek.

Ifj. Máthéfy János, Szeben. Levelét köszönettel vettük, a rejtvény valamelyik számunkban jön. Ujakat is kérünk. A vers még egy kicsit gyönge, de ha nem hagyja abba az irást, jobb is fog majd sikerülni. Egy Uj Testamentum ára 35 leu és a postaköltség.

L. M. Ny.-sztiászló. Minden irását szivesen látjuk s ha lapunk terjedelme megengedi, feltétlenül hozzuk a hosszabbakat is. Üdvözlet.

Gál L.-né A.-Gáld. Igen örvendenénk, ha irásaival rendszeresen szerencséltetné lapunkat.

Lelkészeknek. A Naptár árát nem e lap szerkesztője vonatta le a kongruából. A levonások alapjául a körirat, ill. az arra érkezett válaszok, valamint a febr. 14-ig visszaküldött naptárak szolgáltak. Minden megkeresés ez irányban az egyházi titkár vagy a D. F. E. pénztárnokához intézendő.

Minden kézirat Szent-Iványi Sándor szerkesztő címére Cluj, Unitárius Kollégium küldendő.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz